

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága dr. Horváth Sándor ügyvéd, dr. Halmos Péter ügyvéd és a dr. Csilléry Alexandra ügyvéd által képviselt felperesnek a Katorné dr. Szabó Annamária jogtanácsos által képviselt Adó-és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal Központi Hivatal alperes ellen adóügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Baranya Megyei Bíróságon 7.K.20.928/2007. számon indított és ugyanezen bíróság 2007. október 3-án kelt 7.K.20.928/2007/5. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes részéről 6. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Baranya Megyei Bíróság 7.K.20.928/2007/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 250.000 (kettőszázötvenezer) forint perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

... Város Önkormányzata (továbbiakban önkormányzat) az 503/2001. (12. 3.) számú határozatában döntött arról, hogy az általános iskolás tanulók szülei vagy törvényes képviselői gyermekeik részére - térítésmentesen - helyi tömegközlekedésre szóló bérletet igényelhetnek azoknál az iskoláknál, ahol a gyermekeiknek tanulói jogviszonya áll fenn.

A bérletjegyek megrendelésekor az iskolák nem vizsgálták, hogy a tanuló rászorult-e a bérletekre, illetve utazásához szükséges-e a bérlet. Az összesített igényléseket az iskolák a felpereshez továbbították, aki az adott intézmény nevére szóló számla mellékleteként továbbította a tanulóbérleteket.

Az önkormányzati, illetve a nem önkormányzati fenntartású iskolák a bérleteket nem az éves költségvetésben részükre megszabott keretből, hanem abból a pénzüsszegeből finanszírozták, amelyet az önkormányzat a 2003-2004. évi költségvetésében "általános iskolák buszbérlet" megnevezéssel - a céltartalékok fejezetén belül - az "egyéb céltartalékok" között erre különített el. Az önkormányzati fenntartású intézmények esetén az önkormányzat az eredeti költségvetési irányzat e keret terhére történő módosításával, a nem önkormányzati fenntartású iskoláknál pedig támogatási szerződés alapján juttatta el a bérletek ellenértékét az iskolák részére.

A felperes 100 %-os tulajdonosa az önkormányzat. A felperes a bérletek díjbevételeinek 208 %-át (2003 évben 321.577.000 Ft-ot, 2004 évben 310.782.000 Ft-ot) hívta le a központi költségvetésből fogyasztói árkiegészítés címén.

Az adóhatóság a felperesnél - 2003-2004 évre vonatkozóan - bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzést végzett. A revízió eredményeként hozott első fokú határozatban a felperes javára 75.214.000 Ft, terhére pedig - fogyasztói árkiegészítés adónemben - 632.359.000 Ft adóhiánynak minősülő adókülönbözetet írt elő, és kötelezte ennek, és 35.349.000 Ft késedelmi pótléknak a megfizetésére.

A felperes fellebbezése folytán eljárta alperes a 8990605483 számú határozatában az első fokú határozatot helybenhagyta. Érdemi döntését az adózás rendjéről szóló az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban Art.) 1. § (7) bekezdésében, 2. § (1) bekezdésében, a fogyasztó adóról szóló 1991. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban Fa.tv.I.) 12. § (1) (4)-(5) bekezdéseiben, és a fogyasztói árkiegészítésről szóló 2003. évi LXXXVII. törvény (továbbiakban Fa.tv.II.) 4. § (3) és (4) bekezdéseiben foglaltakra alapította. Határozatát azzal indokolta, hogy az alanyi jogon, utazási szükségletektől és szociális rászorultságtól függetlenül, ingyenesen juttatott bérletek tényleges vásárlói nem az oktatási intézmények voltak, hanem az önkormányzat, amely jogi személy, ezért az általa vásárolt bérletek után fogyasztói árkiegészítés nem vehető igénybe. Az iskoláknak a bérletvásárlásban csupán technikai lebonyolító, közvetítő szerepük volt. Az ügyletben résztvevő szerződő felek valós akarata az volt, hogy az utazási szükségletektől függetlenül a fogyasztói árkiegészítés növelése útján biztosítsanak bevételt a felperesnek, ami ellentétes a fogyasztói árkiegészítés céljával, és nem minősül rendeltetésszerű joggyakorlásnak, a felperes fogyasztói árkiegészítés igénylése jogszerűtlen volt.

A felperes keresetében az adóhatósági határozatok fogyasztói árkiegészítéssel kapcsolatos megállapításainak, az e körben hozott

érdemi döntésnek és jogkövetkezményeinek a hatályon kívül helyezését kérte.

A megyei bíróság jogerős ítéletében a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy az alperes határozata a kereseti kérelem által vitatott körben megalapozott és jogszerű döntést tartalmaz. Az alperesnek és a bíróságnak nemcsak a fogyasztói árkiegészítés formai megvalósulását, hanem az ügyletek valódi tartalmát kellett megvizsgálnia (Art. 1. § (7) bekezdése). A rendelkezésre álló adatok egybevetése alapján az alperes jogszerűen minősítette az ügyleteket akként, hogy az oktatási intézmények csupán technikai lebonyolító szerepet játszottak a bérletértékesítésben. A bérleteket ténylegesen az önkormányzat finanszírozta, ezért a tanulóberletek tényleges vásárlója a jogi személy önkormányzat volt. A jogi személy által vásárolt bérletek után pedig a Fa.tv. I. és II. szabályai értelmében fogyasztói árkiegészítés nem vehető igénybe.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérte annak hatályon kívül helyezését, kereseti kérelme szerinti döntés meghozatalát, vagy hatályon kívül helyezés mellett az első fokú bíróság utasítását új eljárásra, új határozat hozatalára.

A felperes - fenntartva a keresetben is kifejtett jogi álláspontját - azzal is érvelt, hogy a jogerős ítéletben megállapított tényállás hiányos, megalapozatlan, iratellenes; anyagi és eljárási jogszabályt sért, mivel nem felel meg az Art. 1. § (7) bekezdésében, 2. §-ában, 97. § (4)-(6) bekezdéseiben, a Fa.tv.I. és II. 12. illetve 4. §-ában, a Ptk. 200. § (1) bekezdésében, 365. § (1) bekezdésében, a Pp. 206. § (1) bekezdésében, a közforgalmú személyszállítási, utazási kedvezményekről szóló 287/1997. (XII. 29.) Kormányrendeletben (továbbiakban Korm.r.) és a közúti személyszállítási szerződésekről szóló 20/1981. (VI. 19.) MT rendeletben (továbbiakban MT r.) foglaltaknak. Hivatkozott arra is, hogy a fogyasztói árkiegészítést jogszerűen igényelte, ezt a hatósági áras különjáratokkal illetve a nyugdíjas bérletekkel kapcsolatos alperesi álláspont is igazolja.

Kifejtette, hogy az iskolák vásárolták meg a bérleteket, a kedvezményre való jogosultság utazás közben nem vizsgálható, a bérletesek anyagi és szociális helyzetét, utazási igényét pedig nem vizsgálhatja. Nem fiktív utazások után igényelt vissza, a bérletek ellenértékét az iskoláknak számlázta, ezért jogszerűen járt el.

A felperes jogi képviselője a rendkívüli jogorvoslati eljárás során 8. sorszám alatt előterjesztett beadványában kérte jogszabálysértés megállapítását arra alapítottnak is, hogy fogyasztói árkiegészítés szociális rászorultságtól függetlenül minden tanulóberlet után jár, a határozatokkal érintett időszakban a jogszabály kifejezetten biztosította a fogyasztói árkiegészítés lehetőségét az olyan

iskolák által vásárolt bérletek után is, amelyeket önkormányzat tartott fenn. Sérelmezte, hogy az alperes a felperes javára szóló körülményeket még becslés keretében sem vette figyelembe, és hivatkozott az Art. 130. §-ában foglaltak megszegésére is azzal az indokkal, hogy egyéb megyei jogú városok esetében - tudomása szerint - az alperes nem az e perbelivel azonos módon járt el.

Az alperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A rendkívüli jogorvoslati eljárásnak nem lehet tárgya az alapeljárás során el nem bírált tény, körülmény vagy jogcím. A Legfelsőbb Bíróság a rendkívüli jogorvoslati eljárás során a rendelkezésére álló iratok alapján dönt, bizonyítást nem vehet fel, és nincs lehetőség a bizonyítékok ismételt egybevetésére, felülmérlegelésére sem. A felülvizsgálati kérelmet nem lehet módosítani, kiegészíteni, illetve megváltoztatni. A Legfelsőbb Bíróság kizárólag a Pp. szabályainak megfelelő határidőben és módon előterjesztett rendkívüli jogorvoslati kérelemben előadottak érdemi felülvizsgálatára jogosult. (Pp. 270. § 272. § (1)-(2) bekezdései, 275. §, BH 2002.29., BH 2002.447., EBH 2002.653.) Ennél fogva a felperes 8. sorszám alatti beadványába foglalt, az alapeljárás során el nem bírált, felülvizsgálati kérelem által nem tartalmazott új felperesi érvelést a Legfelsőbb Bíróság érdemben nem vizsgálta meg, jogi álláspontját csak a felülvizsgálati kérelem által vitatott körben alakította ki az alábbiak szerint:

Az ítéleti tényállás kapcsán jogszabálysértés csak akkor állapítható meg, ha az hiányos, iratellenes avagy nyilvánvalóan téves, a logika szabályaival ellentétes tényeket illetve ténybeli következtetéseket rögzít. Nem állapítható meg iratellenesség azon a címen, hogy a felek valamelyikének jogi álláspontja valamely bizonyíték bizonyító ereje tekintetében nem azonos a bíróságéval. Ez ugyanis nem iratellenességre utal, hanem a bizonyítékok felülmérlegelésére irányul, amire a rendkívüli jogorvoslati eljárásban nincs lehetőség (Pp. 275. § (1) bekezdése, BH 1994.639.).

A perbeli esetben a jogerős ítélet tényállása kapcsán jogszabálysértés nem állapítható meg, mivel az iratszerű tényállási elemeket rögzít és okszerű ténybeli, és jogkövetkeztetéseket tartalmaz. Az iratok alapján ugyanis kétséget kizáróan megállapítható, hogy az önkormányzat határozata alapján minden tanuló alanyi jogon, ingyenesen, térítésmentesen és az utazási szükségletek, a valós piaci igények felmérése nélkül jutott tanulóbérlethez. Ezért okszerű a megyei bíróság ténybeli és jogkövetkeztetése, mely szerint a bérletvásárlás független volt a

tényleges utazási szükséglettől. Az önkormányzat azzal, hogy alanyi jogon minden általános iskolás számára lehetővé tette az ingyen bérlethez jutást, a piaci viszonyokat meghaladó keresletet generált.

A megyei bírósággal egyezően utal a Legfelsőbb Bíróság is arra, hogy a fogyasztói árkiegészítésnek az a célja, hogy a közlekedési szolgáltatást nyújtónak az utazási kedvezmény miatti bevételekiesését a költségvetés terhére ellentételezze. Ezért az olyan megállapodások és ügyletek, amelyek az utazási szükségletektől függetlenül a fogyasztói árkiegészítés növelése útján biztosítanak piacot vagy bevételt a szolgáltatónak, ellentétesek a fogyasztói árkiegészítés rendeltetésével. (1997. évi CVIII. törvény és az ehhez fűzött indokolás, KGD 2006.57., 82., 105., KGD 2007.7., KGD. 2008.41., EBH 2005.1374.)

A felperesnek nincs olyan nyilvántartása, amelyből egyértelműen megállapítható lenne, hogy a Fa.tv.I. és a Fa.tv.II-nek megfelelően utazási kedvezményre jogosult természetes személyek vásároltak volna bérleteket. E körben a felperes - a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján eljárva - bizonyítást a megyei bíróság előtti eljárásban nem ajánlott fel, iratokat nem csatolt, ezért a valós piaci viszonynak megfelelő jogszerű magatartásra hivatkozása nem alapos.

A jogerős ítélet megfelel a Fa.tv.I. és II. 12. §, illetve 4. §-ában foglaltaknak.

Nem vitásan a 100 %-ban önkormányzati tulajdonban álló, de önálló jogalany felperes az önkormányzati határozattól nem térhetett el. Ez azonban nem változtat az előzőekben részletezett ténybeli és jogkövetkeztetéseken, és azon, hogy mint a jogszerűtlen bérletértékesítési konstrukció aktív résztvevője nem volt jogosult a fogyasztói árkiegészítés igénylésére. A felperes az alkalmazott konstrukció nélkül nem jutott volna hozzá ahhoz az összegű fogyasztói árkiegészítéshez, amit igényelt, a javára szóló körülményeket pedig az alperes értékelte azzal, hogy adóbírságot nem szabott ki.

Nem helytálló a felperesnek a különjáratú autóbusszos szolgáltatással, és a nyugdíjasok bérletvásárlásával kapcsolatos érvelése sem a következők miatt: Ezek nem voltak részei az alperesi határozatnak, ezért e körben a bíróságnak értékelhető irat nem áll rendelkezésére. E szolgáltatásokra a felperes maga is csak általánosságban hivatkozott, és a perbeli tényállással való azonosságuk igazolására bizonyítást nem ajánlott fel. A felperes továbbá nem élt ellenbizonyítással azon alperesi állásponttal szemben mely szerint a különjáratú autóbusszos kirándulás általában egy konkrét, a tanulók érdekkörében felmerülő igényhez kapcsolódott, és az iskola vagy a tanulók befizetéseiből, vagy a

saját költségvetése terhére rendelkezett a szolgáltatás ellenértékének részben vagy egészben való megtérítéséről. A perrel érintett bérletvásárlások kapcsán azonban nem az iskolákra szánt költségvetési fejezetből, hanem az önkormányzat által külön erre a célra elkülönített pénzalapból került sor az alanyi jogon adott bérletek árának kifizetésére, és a perrel érintett bérletekre az iskolák csak ideiglenesen, átmenetileg biztosítottak pénzforrást.

A megyei bíróság helytállóan állapította meg azt is, hogy a Korm. r-ben és az MT-ben foglaltaknak a perbeli jogvita eldöntése szempontjából nincs jelentősége, mivel nem arról kellett döntenie, hogy a személyszállítási szerződések a felperes és azt igénybevevők között megvalósultak-e vagy sem. Az ügy érdemi eldöntése szempontjából nincs jelentősége annak sem, hogy a felperes a jogszabályváltozásra tekintettel 2005-2006 években már nem igényelt fogyasztói árkiegészítést a tanulóbérletek után. A bíróságnak ugyanis kizárólag a keresettel támadott határozat jogszerűsége vagy jogszerűtlensége tárgyában kell döntenie, amelynek vizsgálatánál az ellenőrzés alá vont időszak tényei és az ekkor hatályos jogszabályi rendelkezések az irányadóak (Art. 143. § (1) bekezdése, Pp. 339. § (1), (2) bekezdése, 339/A. §).

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelem által vitatott körben nem sért eljárási, illetve anyagi jogszabályt. Ezért a megtámadott határozatot a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pervesztes felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felülvizsgálati perköltség megfizetésére.

A felülvizsgálati eljárási illetékre vonatkozó ítéleti rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdésében és a 6/1986. (VI.26.) IM rendeletben foglaltakon alapul.

Budapest, 2009. január 15.

Dr. Madarász Gabriella sk. a tanács elnöke, Dr. Kárpáti Magdolna sk. előadó bíró, Dr. Danziger Éva sk. bíró